

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 betreffende de selectieve participatietoelagen leerling, wat betreft de begripsomschrijving van de verschillende gezinscategorieën
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Ingevolge het decreet van 14 juli 2023 'tot wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018, wat betreft het recht op selectieve participatietoelagen voor leerlingen die materiële ondersteuning krijgen' voorziet voorliggend ontwerp van besluit in een aanpassing van de begripsomschrijving van de verschillende gezinscategorieën.

Bijlagen:

- het ontwerp van besluit;
- het advies Raad van State.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Opgroeien

Inhoudelijk structurelement: Groeipakket

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingsadvies

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2023/142 van 7 april 2023.

Vorige beslissingen van de Vlaamse Regering

Voorliggend ontwerp van besluit werd principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 2 juni 2023.

VR 2023 0206 DOC.0677/1, VR 2023 0203 DOC.0677/2

Advies Raad van State

De Raad van State heeft advies 73.835/3 gegeven op 11 juli 2023, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Raad van State wijst op artikel 13, 2, e) van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, opgemaakt te New York op 19 december 1966. Dit verdrag voorziet in de verplichting een verantwoord stelsel van studiebeurzen in het leven te roepen. In samenlezing met artikel 2, lid 1, van het ESCR-verdrag houdt deze verplichting een standstil-verplichting in. Deze verzet er zich tegen dat de ontworpen regeling het beschermingsniveau dat geboden wordt door de van toepassing zijnde wetgeving in aanzienlijke mate vermindert zonder dat daarvoor redenen zijn die verband houden met het algemeen belang. Raad van State benoemt de wijziging in het voorontwerp als een aanzienlijke achteruitgang voor de betrokken categorieën van leerlingen. Deze achteruitgang wordt verantwoord daar de wijziging ervoor zorgt dat de bedragen van de schoolkost voor alle leerlingen in verhouding zijn tot de werkelijke schoolkosten. Verwijzend naar de memorie bij het decreet van 14 juli 2023 'tot wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018, wat betreft het recht op selectieve participatietoelagen voor leerlingen die materiële ondersteuning krijgen' stelt Raad van State dat kan worden aangenomen dat deze redenen verband houden met het algemeen belang.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Bij het bepalen of een leerling in aanmerking komt voor een selectieve participatietoelag (hierna: schooltoelag) wordt uitgegaan van de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort, hiertoe worden in artikel 38 van het Groeipakketdecreet van 2018 gezinscategorieën benoemd.

Ingevolge het decreet van 14 juli 2023 'tot wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018, wat betreft het recht op selectieve participatietoelagen voor leerlingen die materiële ondersteuning krijgen' wordt een bijkomende gezinscategorie gecreëerd, nl. de leerling die materiële ondersteuning krijgt als vermeld in artikel 68, §2/1, van het Groeipakketdecreet van 2018, ongeacht of deze leerlingen in een federale opvang verblijven, dan wel gebruikmaken van Vlaamse niet-rechtstreekse toegankelijk hulp.

Artikel 38, §1, van het Groeipakketdecreet van 2018 onderscheidt bijgevolg volgende gezinscategorieën:

- Een gezin waarin de rechthebbende leerling zijn woonplaats heeft bij éénouder of bij beide ouders samen;
- Een gezin waarin de rechthebbende leerling ingevolge een gerechtelijke uitspraak of een tussenkomst van een publiekrechtelijke overheid of instelling zijn woonplaats heeft bij een andere natuurlijke persoon dan de ouders, of een gezin waarin de rechthebbende leerling op 31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie zijn woonplaats heeft bij een andere natuurlijke persoon dan één ouder of beide ouders;
- Gehuwde leerling;
- Zelfstandige leerling;
- Alleenstaande leerling;
- De leerling die materiële ondersteuning krijgt als vermeld in artikel 68, §2/1, van het Groeipakketdecreet van 2018.

Artikel 38, §3, van het Groeipakketdecreet van 2018 voorziet in de delegatie aan de Vlaamse Regering om een nadere begripsomschrijving te geven aan de verschillende categorieën van gezinnen op basis waarvan de schooltoelag wordt berekend en om te bepalen met welke inkomsten van welke personen rekening wordt gehouden om de gezinsinkomsten te berekenen.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 betreffende de selectieve participatietoelagen leerling voorziet in een omschrijving van de categorie 'gehuwde leerling', 'zelfstandige leerling' en 'alleenstaande leerling'. Met de decretale wijziging is geregeld dat een leerling die materiële

ondersteuning krijgt voor de schooltoeslag geen alleenstaande leerling kan zijn, maar voor de categorieën gehuwde of zelfstandige leerling is wel nog een explicitering/aanpassing nodig.

Voorliggend ontwerp van besluit voorziet dat alle leerlingen die materiële ondersteuning genieten in de zin van artikel 68, §2/1, van het Groeipakketdecreet van 2018, niet als gehuwde of zelfstandige leerling beschouwd kunnen worden. We houden hierbij rekening met de vraag van de Vlaamse Raad bij het voormelde decreet van 14 juli 2023 om specifieke aandacht te besteden aan het categoriseren van de NBMV binnen de categorie gehuwde of zelfstandige leerlingen. Leerlingen, ook NBMV die effectief alleen wonen, en niet in een voorziening of bij een opvoeder verblijven, zullen indien zij de leeftijd van 16 jaar hebben bereikt en aan alle voorwaarden voldoen nog als zelfstandige leerling beschouwd kunnen worden.

Concreet betekent de voorliggende wijziging aan het BVR van 17 mei 2019 het volgende:

- De leerling die geen materiële ondersteuning krijgt en ofwel gehuwd is, ofwel ontvoogd of de leeftijd van zestien jaar heeft bereikt en zijn woonplaats niet bij zijn ouders of werkelijke opvoeder heeft, zal nog steeds als gehuwde of zelfstandige leerling worden beschouwd;
- De leerling die materiële ondersteuning krijgt, maar waarvoor de ouders of de werkelijke opvoeders de begunstigden zijn, zal een recht op schooltoeslag hebben afhankelijk van het inkomen van de ouders/werkelijke opvoeders;
- De leerling die materiële ondersteuning krijgt, maar niet aan voormelde voorwaarden voldoet zal in de nieuwe gezinscategorie terecht komen. Dit kan dan zowel om NBMV gaan als leerlingen waarvoor de jeugdrechter of plaatsende overheid heeft beslist dat het een derde van de gezinsbijslagen op een rekening op naam van het kind dient te worden uitbetaald.

Gelet op de toepassing van deze cascade zal een leerling die materiële ondersteuning krijgt niet meer als alleenstaande leerling kunnen worden beschouwd. Voor de duidelijkheid wordt door artikel 3 van het ontwerp van besluit artikel 6 van het BVR van 17 mei 2019 aangepast door de NBMV en de leerlingen waarvoor het een derde op een rekening op naam van het kind wordt betaald te schrappen.

Dit besluit treedt in werking op 31 augustus 2023, voor de toekenning van de schooltoeslag vanaf schooljaar 2023–2024.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend ontwerp van besluit heeft geen bijkomende budgettaire beleidsimpact ten aanzien van voormeld decreet van 14 juli 2023.

Voor voormeld decreet van 14 juli 2023 werd het gunstig advies van de Inspectie van Financiën verleend op 31 januari 2023 met referentienummer IF/23/297. Het begrotingsakkoord bij voormeld decreet werd afgeleverd op 2 maart 2023.

De implementatie die moet gegeven worden aan dit besluit heeft wel een impact op de werkingsmiddelen van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket (VUTG). De IT-systemen dienen aangepast te worden aan deze fundamentele wijziging, waarbij leerlingen die materiële ondersteuning krijgen vanaf de inwerkingtreding van het decreet en besluit specifiek behandeld (toekennen recht) en opgevolgd (gegevensverwerking) kunnen worden binnen de schooltoeslag, met bijkomende complexiteit de uitzondering die er binnen het statuut gehuwde en zelfstandige overeind blijft. De verwachte kost wordt ingeschat op 250.000 euro. Deze wordt toegevoegd aan de begroting van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket.

De implementatie heeft eveneens een impact op het gegevensnetwerk Groeipakket (Kring). Deze ontwikkelkost bedraagt 30.000 euro.

Inspectie van Financiën

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën met referentienummer IF/23/1400 werd verleend op 10 april 2023.

Met toepassing van artikel 31 §1 van het BVR VCO is het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, vereist.

Begrotingsakkoord

Het akkoord van de minister, bevoegd voor budgettaire beleid, werd verleend op 31 mei 2023.

B. ESR-TOETS

Voorliggend ontwerp van besluit dient niet te worden onderworpen aan een ESR toets.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

1. Personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
2. Werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale of provinciale besturen;
3. Investerings en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
4. Ontvangsten: het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg.

Conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering zal de publicatie in het Belgisch Staatsblad worden aangevraagd.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 betreffende de selectieve participatietoelagen leerling, wat betreft de begripsomschrijving van de verschillende gezinscategorieën;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten over het voormelde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hilde CREVITS